

КОНЦЕПЦИИ ЗА АНАЛИТИЧНО И СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС

Според методологията на Шестото издание на *“Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция” (МВФ, 2009)* са възможни два вида представяне на платежния баланс – *стандартно* и *аналитично*. Таблиците на платежния баланс в полугодишните и годишните официални отчети на Българската народна банка представят стандартният му вид, докато на интернет страницата си БНБ публикува данните и в двата начина на представяне.

Едно от основните структурни различия между двата начина на представяне (стандартно и аналитично) се състои в това, че при аналитичното представяне, финансирането на платежния баланс, представено от статиите: Валутни резерви на БНБ, Ползвани кредити от Международния валутен Фонд и Извънредно финансиране) е изнесено “под черта” и не се включва в *Текущата, Капиталовата* и във *Финансовата Сметка*, докато при стандартното представяне тези статии са “над чертата” и се включват съответно в *Текущата, Капиталовата* или във *Финансовата Сметка*. Тяхното изключване при аналитичното представяне от *Текущата, Капиталовата* и от *Финансовата Сметка* се налага с цел подобряването на аналитичните способности на платежния баланс.

Методологически, тези три статии имат следното съдържание:

1. Валутни резерви на БНБ – представлява промяната в официалния валутен резерв на Българската народна банка. Не се включват измененията на валутните резерви на БНБ, дължащи се на курсови разлики и ценови преоценки;
2. Ползвани кредити от МВФ – представлява нетното изменение (получени траншове минус платени главници) на задълженията на страната към Международния валутен фонд;
3. Извънредното финансиране включва операции, свързани с:
 - трансфери – опрощаване на дълг, други междуправителствени безвъзмездни трансфери, помощи и субсидии от международни организации, отпуснати в подкрепа на платежния баланс;
 - операции с директни инвестиции и др. операции с дялово участие – като замяна на дълг срещу собственост, свързани с намаление на външните задължения на страната;

- получаване на заеми от чужбина (включително облигационни) от правителството или централната банка, с цел подкрепа на платежния баланс;
- получаване на заеми от чужбина (включително облигационни) от други сектори на икономиката, стимулирани от официалните власти, обикновено чрез някаква форма на валутно-курсова или лихвена субсидия;
- други операции, свързани с преоформяне на дълг – разсрочване на съществуващи задължения, натрупване и изплащане на просрочия, възникнали в резултат на проблеми с платежния баланс (като например невъзможност на централната банка да осигури чуждестранна валута за погасяването на задълженията, а не невъзможността на фактическия длъжник да осигури национална валута за изплащането им).

Връзката между двата вида представяне на платежния баланс може да се изрази със следното просто математическо равенство: Сумата от *Текущата*, *Капиталовата*, *Финансовата сметка* и статията *Резерви и друго финансиране* от аналитичното представяне е равна на сумата от *Текущата*, *Капиталовата* и *Финансовата сметка* от стандартното представяне на платежния баланс.